

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/180781,Prezentacja-wystawy-Gospodarka-III-Rzeszy-Gdansk-17-marca-2023.html>
28.04.2024, 22:30

Prezentacja wystawy „Gospodarka III Rzeszy” - Gdańsk, 17 marca 2023

Wystawa plenerowa Instytutu Pamięci Narodowej „Gospodarka III Rzeszy” została otwarta w piątek 17 stycznia 2023 roku na Targu Węglowym w Gdańsku (między Katownią a Bramą Wyżyną).

W prezentacji wziął udział prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki, inicjator powstania wystawy, dyrektor Biura Edukacji Narodowej Adam Hlebowicz i dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr Paweł Warot.

Prezentację rozpoczął Krzysztof Drażba z gdańskiego IPN, który przywitał zebranych i oddał głos dr. Karolowi Nawrockiemu.

– 90 proc. niemieckich firm funkcjonujących w czasie II wojny światowej korzystało z pracy przymusowej budując kapitał III Rzeszy. Ten kapitał, który przeszedł swobodnie przez czurę roku 1945 i ten kapitał, który jak uznawali niektórzy mylnie, budował wielki niemiecki cud gospodarczy. On budował cud gospodarczy, ale był to kapitał zbudowany na ofiarach, cierpieniu, barbarzyństwie, okrucieństwie i przerażającej śmierci. Niestety te finanse, te firmy i ten

kapitał funkcjonuje także w XXI wieku na giełdach, na rynkach komercyjnych i wciąż jest z nami w codziennym życiu. Także w Polsce – mówił prezes IPN dr Karol Nawrocki.

Prezes Nawrocki podkreślił, że bez realnego zadośćuczynienia nie uda się zbudować Europy wartości, sojuszu wartości w NATO. „Dlatego też uważam, że reparacje powinny zostać Polsce przez Niemcy wypłacone. Powinny zostać wypłacone, bo tego wymaga przyzwoitość historyczna, przyzwoitość prawna, ale co pokazujemy naszą wystawą jest na to także ogromny potencjał ekonomiczny” - zaznaczył.

Zastępca dyrektora Muzeum II Wojny Światowej dr Marek Szymaniak wskazał, że wystawa ma neutralny, ale głęboki w swoim wymiarze znaczenia dla współczesnego świata tytuł.

– To bardzo ważne, że ta wystawa jest dzisiaj otwierana w tym miejscu, w Gdańsku, w którym II wojna światowa się rozpoczęła. Ta wystawa to wielki znak zapytania postawiony dla współczesnej Europy. To wystawa, która ma swoje wielkie znaczenie edukacyjne we współczesnej dyskusji toczonej dla przyszłości. Czy Europa, która ma być budowana w systemie sojuszy może funkcjonować bez głębokiego osadzenia jej w wartościach, które oparte są na prawdzie i które oparte są na zadośćuczynieniu. Również dla tych, których Niemcy w sposób grabieżczy i brutalny wyzyskiwali aż do ostatniej ofiary. Nie byłoby tego kapitału, tej potęgi ekonomicznej wszystkich z tych kilkudziesięciu firm, które na tej wystawie są obecne, gdyby nie właśnie geneza budowania ich ekonomicznej potęgi – stwierdził.

Wśród gości wydarzenia obecny był dyrektor Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Gdańsku Wiktor Kamiński, prezes Kaszubsko-Kociewskiego Stowarzyszenia im. Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski” Roman Dambek, prezes honorowa gdańskiej Rodziny Katyńskiej Emilia Maćkowiak i liczni przedstawiciele mediów. Na zakończenie poszczególne panele zaprezentował Adam Hlebowicz, dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN.

Ekspozycja ukazuje źródła dzisiejszej niemieckiej potęgi gospodarczej: infrastrukturę i technologie z czasów Wehrwirtschaft, czyli gospodarki wojennej, opartej na grabieży

mienia i wyzysku ludności z państw podbitych przez Niemcy w czasie II wojny światowej.

Z niewolniczej i przymusowej pracy więźniów obozów koncentracyjnych i zagłady, jeńców wojennych korzystało w okresie istnienia III Rzeszy 90 proc. ówczesnych niemieckich firm. Wśród tych największych są: firma Continental, BMW, Mercedes-Benz, Volkswagen, Siemens, Bayer, Agfa, Dr. Oetker, Hugo Boss, Allianz, Deutsche Reichsbahn (który przejął całą polską infrastrukturę kolejową), Lufthansa, Deutsche Bank, koncern IG Farben.

Niemiecki historyk Götz Aly obliczył, że zagrabione przez Niemców dobra miałyby dzisiaj wartość co najmniej 2 bln euro. Wiele ukradzionych w całej Europie dóbr kultury do dziś znajduje się w rękach niemieckich.

- Koncepcja wystawy: dr Karol Nawrocki, prezes IPN
- Autor scenariusza i dobór ilustracji: dr hab. Tomasz Panfil
- Współpraca: Adam Hlebowicz, dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN
- Recenzenci merytoryczni: dr Maciej Korcuć, dr Paweł Kosiński, dr Mateusz Kubicki, dr Adam Pleskaczyński

Prezentacja została przygotowana w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Wystawa w Gdańsku gości po raz pierwszy, jej wernisaż odbył się 12 stycznia 2023 r. w Warszawie. Na Targu Węglowym będzie eksponowana do 27 marca.

